

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 29 kwietnia 2019 r.

WPS-VI.431.2.9.2019.IF

**Pani
Jolanta Sadowska
Dyrektor
Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Białobrzegach
ul. Reymonta 11
26-800 Białobrzegi**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹, art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej², art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 11 lutego o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci³ oraz upoważnienia Wojewody Mazowieckiego z 23 stycznia 2019 r. kontrolująca Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie Iwona Figura inspektor wojewódzki – upoważnienie Nr 31/WPS/2019, przeprowadziła w dniach od 5 do 8 lutego 2019 r. kontrolę problemową w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Białobrzegach (dalej Ośrodek Pomocy Społecznej, Ośrodek lub MOPS), mieszczącym się przy ul. Reymonta 11 w Białobrzegach.

Przedmiot kontroli obejmował sprawdzenie sposobu organizacji i realizacji przez gminę zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, w przedmiocie ustalania uprawnień do świadczeń wychowawczych. Kontrolą objęto okres od 1 sierpnia 2017 r. do dnia kontroli, tj. 5 lutego 2019 r. Kontrola została odnotowana w książce kontroli Ośrodka pod nr 6/2019.

Dyrektorem Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białobrzegach jest pani Jolanta Sadowska - od 1 stycznia 2001 r. Na stanowisku głównej księgowej zatrudniona jest pani Anna Nowacka - od 1 sierpnia 2008 r.

W okresie objętym kontrolą, Wojewoda Mazowiecki **pozytywnie pomimo stwierdzonych uchybień** ocenił działalność Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białobrzegach w zakresie organizacji oraz realizacji przez gminę zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci w przedmiocie ustalania uprawnień do świadczeń wychowawczych.

¹ Dz. U. z 2017 r. poz. 2234 z późn. zm.

² Dalej ustawa o kontroli w administracji rządowej – Dz. U. Nr 185, poz. 1092

³ Dalej ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci lub Ustawa – Dz. U. z 2018 r. poz. 2134 z późn. zm.

1. Organizacja zadania.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białobrzegach w okresie kontrolowanym funkcjonował w oparciu o Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr 1/2012 Dyrektora Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białobrzegach z dnia 27 marca 2012 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego w Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białobrzegach. W Regulaminie Organizacyjnym nie dokonano stosownych zmian w związku z przyjęciem do realizacji ustawy z dnia 11 lutego o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Ponadto ustalono, że realizacja zadań z zakresu ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci nie została przekazana do Ośrodka. Należy zwrócić uwagę, że zgodnie z art. 53 ust. 1 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci do dnia wejścia w życie ustawy, tj. 1 kwietnia 2016 r. należało wyznaczyć lub utworzyć jednostki organizacyjne właściwe do realizacji zadań z zakresu świadczenia wychowawczego. Niemniej jednak zadania wynikające z powyższej ustawy realizuje jednostka kontrolowana.

W okresie od 1 sierpnia 2017 r. do dnia kontroli, zadania wynikające z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci wykonywało 6 pracowników Ośrodka:

1. Pani Jolanta Sadowska – dyrektor MOPS⁴, upoważniona⁵ przez burmistrza Miasta i Gminy Białobrzegi 1 kwietnia 2016 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń wychowawczych i wydawania w tych sprawach decyzji. Stanowisko finansowane ze środków własnych gminy.
2. Pani Ewa Hernik – inspektor, zatrudniona na umowę o pracę, pełny etat od 16 lipca 2015 r., upoważniona⁶ przez burmistrza Miasta i Gminy Białobrzegi 1 kwietnia 2016 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń wychowawczych. Stanowisko finansowane z rozdziału 85211 i 85501.
3. Pani Irmina Maciąg – inspektor, zatrudniona na umowę o pracę, pełny etat od 1 kwietnia 2016 r., upoważniona⁷ przez burmistrza Miasta i Gminy Białobrzegi 1 kwietnia 2016 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń wychowawczych. Stanowisko finansowane z rozdziału 85211 i 85501.
4. Pani Magdalena Tkaczyk – inspektor, zatrudniona na umowę o pracę, pełny etat od dnia 1 lutego 2008 r., upoważniona⁸ przez burmistrza Miasta i Gminy Białobrzegi 1 kwietnia 2016 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń wychowawczych. Pani M. Tkaczyk realizuje kontrolowane zadania na podstawie dodatkowo powierzonych jej obowiązków⁹. Stanowisko w pełni finansowane z rozdziału 85211 i 85501.
5. Pani Katarzyna Radek – inspektor, zatrudniona na umowę o pracę, pełny etat od dnia 1 września 2005 r., upoważniona¹⁰ przez burmistrza Miasta i Gminy Białobrzegi 1 kwietnia 2016 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń wychowawczych. Pani K. Radek

---

⁴ Kierownik Ośrodka do 1 lipca 2008r.

⁵ Upoważnienie nr 22/2016

⁶ Upoważnienie nr 24/2016

⁷ Upoważnienie nr 23/2016

⁸ Upoważnienie nr 25/2016

⁹ Zadania zostały powierzone pismem z dnia 1 kwietnia 2016 r.

¹⁰ Upoważnienie nr 26/2016

realizuje kontrolowane zadania na podstawie dodatkowo powierzonych obowiązków¹¹. Stanowisko finansowane ze środków własnych gminy.

6. Pani Anna Nowacka – główna księgowa, zatrudniona na umowę o pracę, pełny etat od dnia 1 sierpnia 2008 r. Stanowisko finansowane ze środków własnych gminy.

Osoby realizujące zadanie posiadały aktualne zakresy czynności, w których określono realizację kontrolowanego zadania. Ponadto podczas kontroli ustalono, że upoważnienia dla pracowników wydawane były przez Burmistrza Miasta i Gminy Białobrzegi na podstawie art. 10 ust. 2 ustawy, jednak bez pisemnych wniosków Dyrektora Ośrodka. Należy zaznaczyć, że art. 14 kodeksu postępowania administracyjnego¹² nakazuje załatwianie spraw administracyjnych w formie pisemnej. Ustne ustalenia nie zwalniają organu z formy pisemnej. To w interesie Organu leży dopilnowanie utrwalenia wszystkich istotnych dla sprawy okoliczności w dokumentach sprawy.

2. Prawidłowość ustalania uprawnień do świadczenia wychowawczego i jego wypłacania

W okresie świadczeniowym 2018/2019 w MGOPS w Białobrzegach zostały złożone 2¹³ wnioski o przyznanie prawa do świadczenia wychowawczego, w których w związku z art. 11 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci wystąpiono do Wojewody Mazowieckiego z zapytaniem, czy mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Kontroli poddano powyższe wnioski. Wnioski dotyczyły ustalenia prawa na kolejne dziecko, bez konieczności weryfikacji sytuacji dochodowej rodziny. Badane wnioski były prawidłowo wypełnione w części II – w sekcji „*Dane członków twojej rodziny przebywających za granicą*”. W dokumentacji tych spraw stwierdzono brak weryfikacji danych członków rodziny w Centralnej Bazie Beneficjentów i rejestrze PESEL przed przekazaniem dokumentów do Wojewody Mazowieckiego. W sprawie nr MGOPS.0151.SW.31.07.2018 znajdowały się wydruki potwierdzające weryfikacje w rejestrze PESEL i CBB z dnia 12 października 2018 r. - po zakończeniu postępowania i wydaniu decyzji przez Wojewodę Mazowieckiego.

Ponadto w odniesieniu do sprawy nr MGOPS.0151.SW.31.07.2018, w której Wojewoda Mazowiecki decyzją nr 2379/2018 z dnia 14 sierpnia 2018 r. przyznał prawo do świadczenia wychowawczego stwierdzono, że Ośrodek wydał drugą decyzję – nr MGOPS.526.2.SW.WPS.10.2018 z dnia 12 października 2018 r. W uzasadnieniu decyzji podał, że decyzja jest wydana na podstawie decyzji wojewody. Z wyjaśnień Pani Irminy Maciąg wynika, że cyt.: „ (...) w celu wykonania wypłaty świadczenia wniosek doprowadzono w systemie do procesu decyzyjnego zaznaczając w programie, iż czynność powyższa wykonywana jest na podstawie decyzji Wojewody (...). Ponadto w decyzji MGOPS.526.2.SW.WPS.10.2018 wskazano w uzasadnieniu, iż decyzja wydana została w oparciu o decyzję wojewody. Decyzja wydana przez tut. Organ jest decyzją techniczną stworzoną w celu dokonania wypłaty należnego świadczenia. Powyższa decyzja znajduje się wyłącznie w aktach sprawy a w obiegu prawnym jest decyzja Wojewody.” Z akt sprawy wynika, że decyzja nie została doręczona stronie, w związku z tym nie weszła do obiegu prawnego. Nie mniej jednak należy wskazać, że, pomimo iż decyzja nie weszła do

¹¹ Zadania zostały powierzone pismem z dnia 1 kwietnia 2016 r.

¹² Dz. U. z 2018r. poz.2096 z późn.zm.

¹³ Postępowania o numerach: MGOPS 0151.SW.31.07.2018, MGOPS.0151.SW.83.11.2018

obiegu prawnego organ nie ma podstaw prawnych do wydawania takiej decyzji i pozostawiania jej w aktach sprawy. Świadczenia wychowawcze przyznane decyzją wydaną przez wojewodę wypłaca organ właściwy (art. 11 ust 3 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci). Wypłata świadczeń następuje, zatem na podstawie decyzji wojewody, a nieumiejętność korzystania z programu informatycznego do obsługi świadczeń nie daje podstaw i nie uzasadnia wydania tzw. „decyzji technicznej.”

W okresie podlegającym kontroli do Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białobrzegach wpłynęło 1868 wniosków (w tym 293 elektronicznie), na podstawie, których wydano 1913 decyzji administracyjnych. W okresie świadczeniowym 2017/2018 wydano 1031 decyzji z tego: 888 przyznających, 46 odmownych, 80 zmieniających oraz 17 decyzji w sprawach nienależnie pobranych świadczeń. W okresie świadczeniowym 2018/2019 do dnia kontroli tj. 5 lutego 2019 r. wydano 882 decyzje z tego: 819 przyznających, 27 odmownych, 32 zmieniające, 4 decyzje w sprawach nienależnie pobranych świadczeń.

Kontroli poddano łącznie 25 postępowań administracyjnych¹⁴. 12 postępowań dotyczyło ustalenia uprawnień do świadczenia wychowawczego na drugie i kolejne dziecko. Natomiast 13 postępowań uprawnień do świadczenia wychowawczego na pierwsze i kolejne dziecko w wieku do ukończenia 18 roku życia, z uwzględnieniem kryterium dochodowego.

Wszystkie skontrolowane wnioski zostały opatrzone datą wpływu do MOPS, podpisem pracownika przyjmującego wniosek oraz numerem z dziennika korespondencji. Wnioski zostały złożone na prawidłowych formularzach zawierających dane określone w § 2 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczenia wychowawczego oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego¹⁵. Wszystkie wnioski, z wyjątkiem dwóch, zostały prawidłowo uzupełnione. W sprawie zakończonej wydaniem decyzji nr MGOPS.526.1357.SW.10.2017 wnioskodawca nie wypełnił w części I wniosku pkt 7.3 czy nastąpiła utrata dochodu w roku kalendarzowym poprzedzającym okres, na który jest ustalone prawo do świadczenia wychowawczego lub po tym roku, natomiast w sprawie zakończonej wydaniem decyzji nr MGOPS.526.1394.SW.10.2017 strona nie wypełniła we wniosku pkt 7 – *stan cywilny*. Zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczenia wychowawczego oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego* we wniosku, wymagane dane mają być obowiązkowo uzupełnianie, a w przypadku stwierdzenia braku - należy wezwać stronę do poprawienia lub uzupełnienia wniosku w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania. Niezastosowanie się

---

¹⁴Postępowania zakończone wydaniem decyzji: MGOPS.526.1321.SW.10.2017 z dnia 10.10.2017, MGOPS.526.1394.SW.10.2017 z dnia 2017.10.11, MGOPS.526.1696.SW.11.2017 z dnia 2017.11.08, MGOPS.526.1357.SW.10.2017 z dnia 10.10.2017, MGOPS.526.943.SW.09.2017 z dnia 18.09.2017, MGOPS.526.1087.OD.SW.09.2017 z dnia 26.09.2017, MGOPS.526.1551.SW.10.2017 z dnia 2017.10.19, MGOPS.526.679.SW.09.2017 z dnia 2017.09.05, MGOPS.526.1748.SW.11.2017 z dnia 2017.11.20, MGOPS.526.281.SW.08.2017 z dnia 2017.08.02, MGOPS.526.901.SW.09.2017 z dnia 2017.09.14, MGOPS.526.301.SW.06.2018 z dnia 2018.06.05, MGOPS.526.1305.SW.08.2018 z dnia 2018.08.20, MGOPS.526.82.SW.01.2019 z dnia 2019.01.29, MGOPS.526.2282.SW.10.2018 z dnia 2018.10.04, MGOPS.526.712.SW.08.2018 z dnia 2018.08.24, MGOPS.526.1705.SW.09.2018 z dnia 2018.09.04, MGOPS.526.52.SW.01.2019 z dnia 2019.01.23, MGOPS.526.1532.SW.08.2018 z dnia 2018.08.28, MGOPS.526.1640.SW.08.2018 z dnia 2018.08.31, MGOPS.526.364.SW.07.2018 z dnia 2018.07.05, MGOPS.520.1113.SW.08.2018 z dnia 2018.08.13, MGOPS.526.1880.SW.09.2018 z dnia 2018.09.14, MGOPS.526.2430.SW.10.2018 z dnia 2018.10.16, MGOPS.526.2680.SW.11.2018 z dnia 2018.11.06,

¹⁵ Dz. U. poz. 1465.

do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia. W postępowaniach tych nie wezwano wnioskodawców w celu uzupełnienia brakujących danych.

Ponadto zwrócono uwagę, że wnioski o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego w miejscu dotyczącym nazwy *organu właściwego prowadzącego postępowanie w sprawie świadczenia wychowawczego* błędnie zostały opatrzone pieczęcią MGOPS w Białobrzegach – organu realizującego zadania z zakresu świadczeń wychowawczych. Przez organ właściwy należy rozumieć wójta, burmistrza lub prezydenta miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby składającej wniosek (art. 2 ust. 11 ustawy). Zatem wnioski należało opatrzyć pieczęcią Burmistrza Miasta i Gminy Białobrzegi.

W toku postępowania kontrolnego dokonano sprawdzenia kompletności dokumentacji dołączonej do wniosku, niezbędnej do ustalenia uprawnień i wydania decyzji w sprawach świadczenia wychowawczego. Ustalono, że w 22 spośród 25 akt spraw zgromadzono wszystkie wymagane przepisami prawa dokumenty. W toku postępowań zgromadzone zostały dokumenty stwierdzające wysokość dochodu rodzin złożone przez stronę oraz informacje pozyskane przez pracowników Ośrodka drogą elektroniczną. Organ pozyskiwał informacje o wysokości dochodu, składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne oraz należnego podatku (13), zweryfikowane zostały dane członków rodziny z informacjami wynikającymi z rejestru PESEL (25), weryfikowano także dane w Aplikacji Centralnego Wykazu Ubezpieczonych (10), Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (1) i Centralnej Bazy Beneficjentów (11 z 13). Powyższe jest zgodne z obowiązkiem wynikającym z art. 17 ust. 1 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Ponadto w aktach spraw znajdowały się inne dokumenty, w tym oświadczenia strony, niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego zgodnie z § 5 pkt 11 rozporządzenia wykonawczego do ustawy. W 2 sprawach stwierdzono brak wydruku z weryfikacji danych członków rodziny w Centralnej Bazy Beneficjentów. Na żądanie kontrolującej zostały przedstawione brakujące dokumenty.

W sprawie zakończonej wydaniem decyzji nr 526.1551.SW.10.2017 z dnia 19.10.2017 r. przyznającej prawo do świadczenia na okres świadczeniowy 2017/2018 w aktach znajdowały się oświadczenia o dochodach innych niż dochody podlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych i o wielkości gospodarstwa rolnego, które dotyczyły 2017 r. Zgodnie z art. 2 pkt 1 i 2 przeciętny miesięczny dochód rodziny ustala się na podstawie dochodu osiągniętego w roku kalendarzowym poprzedzającym okres, na jaki ustalone jest prawo do świadczenia wychowawczego – w tej sprawie to rok 2016. Strona nie została wezwana do zmiany bądź korekty dokumentu, co jest niezgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy o świadczeniach wychowawczych. Z pisemnych wyjaśnień złożonych przez dyrektora MGOPS panią Jolantę Sadowską wynika, że cyt.: „(..) wnioskodawca *błędnie wpisał rok uzyskanego dochodu 2017 zamiast 2016 pomimo tego, że został pouczone na formularzu wniosku, iż należy wpisać rok 2016 przy ubieganiu się o świadczenie wychowawcze na okres od 1 października 2017 r. do 30.09.2018 r. Jednocześnie pracownik zweryfikował oświadczenie z oświadczeniem ZSR-07 złożonym do zasiłku rodzinnego w dniu 21.09.2017 r., gdzie wnioskodawca wpisał prawidłowo rok 2016*”. Należy zaznaczyć, że akta sprawy każdego postępowania administracyjnego powinny być kompletne i prawidłowo wypełnione, a w przypadku, gdy świadczenie wychowawcze uzależnione jest od wysokości dochodu osiągniętego przez rodzinę, muszą zawierać wszelkie dokumenty przedstawiające sytuację dochodową rodziny, w tym niezbędne oświadczenia, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Wszystkie rozstrzygnięcia podjęte zostały terminowo, w 12 sprawach zgodnie z wymogami ustalonymi w art. 21 ust. 4 ustawy o świadczeniach wychowawczych w 5 sprawach zgodnie z art. 21 ust. 5a, 5b, 5c oraz w 7 sprawach zgodnie z 21 ust. 4 ustawy i w 1 sprawie zgodnie z art. 35 k.p.a. Średni czas prowadzenia jednego postępowania wyniósł 21 dni, przy czym najkrótsze postępowanie trwało 1 dzień, a najdłuższe 47 dni.

Wnioski o świadczenie wychowawcze były złożone przez osoby uprawnione do złożenia wniosku o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy.

W żadnej ze spraw nie odnotowano przypadku umieszczenia członka rodziny w pieczy zastępczej oraz dziecka pozostającego pod opieką opiekuna prawnego. Ponadto poddane kontroli akta nie dotyczyły opieki naprzemiennej obydwojga rodziców rozwiedzionych, żyjących w separacji lub w rozłączeniu.

Spośród 13 spraw z uwzględnieniem kryterium dochodowego świadczenie przyznano: w 5 przypadkach – na pierwsze dziecko, które było jedynym dzieckiem w rodzinie, w 4 – na pierwsze i drugie, 2 – na pierwsze, drugie, trzecie i czwarte, 1 – odmówiono na pierwsze dziecko oraz w 1 - odmówiono na pierwsze dziecko i przyznano świadczenie na drugie dziecko. W 12 sprawach – bez uwzględnienia kryterium dochodowego świadczenie przyznano: w 10 przypadkach – tylko na drugie, w 1 – drugie i trzecie oraz w 1 – na drugie, trzecie, czwarte, piąte.

We wszystkich sprawach poddanych kontroli świadczenie wychowawcze przyznawano w prawidłowej wysokości 500 zł miesięcznie na dziecko zgodnie z art. 5 ust.1 ustawy.

W dwóch sprawach, zakończonych wydaniem decyzji nr: MGOPS.526. 1087.OD.SW.09.2017 i nr MGOPS.526.2282.SW.10.2018, prawidłowo odmówiono wnioskodawcy prawa do świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko. Powodem odmowy było przekroczenie kryterium dochodowego określonego w art. 5 ust. 3 ustawy, uprawniającego do świadczenia na pierwsze dziecko. Od decyzji strony nie wniosły odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Radomiu.

W 18 postępowaniach administracyjnych, uprawnienia do świadczenia wychowawczego przyznano na okres wynikający z regulacji wskazanej w art. 18 ust. 1 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz w 6 postępowaniach przy uwzględnieniu warunków określonych w art. 18 ust. 2 - 6 ww. ustawy.

Stwierdzono, że dochody wnioskodawców wyliczono w sposób prawidłowy za wyjątkiem dwóch spraw zakończonych wydaniem decyzji nr MGOPS 526.1551.SW.10.2017 i nr MGOPS 526.1696.SW.11.2017, gdzie Organ przyznający świadczenie ustalił dochód na osobę w rodzinie w pierwszym przypadku wysokości 101,73 zł. w drugim 452,17 zł. W trakcie kontroli - na podstawie dokumentów dołączonych do akt sprawy - określono dochód w wysokości odpowiednio 101,83 zł i 447,57 zł. Stwierdzono, że błędnie przeliczono dochód osiągnięty w roku poprzedzającym okres świadczeniowy tj. w tych przypadkach 2016 r., z tytułu dochodu z gospodarstwa rolnego. W powyższych sprawach dyrektor pani Jolanta Sadowska złożyła pisemne wyjaśnienia cyt.: *„dochód z gospodarstwa rolnego w momencie zatwierdzania wniosku automatycznie zaciągnięty został z wniosku o przyznanie zasiłku rodzinnego (...) - w pierwszej sprawie oraz w drugiej „wielkość gosp. rolnego wprowadzona została do programu do dwóch miejsc po przecinku a na oświadczeniu wnioskodawca podał wielkość gospod. do czterech miejsc po przecinku (...). Należy zaznaczyć, że zgodnie z § 62 rozporządzenia Ministra Rozwoju*

Regionalnego i Budownictwa w sprawie ewidencji gruntów i budynków¹⁶ pole powierzchni działki ewidencyjnej określa się w hektarach z dokładnością zapisu do 0,0001. Nie mniej jednak błędne przeliczenie dochodu z gospodarstwa rolnego nie miało wpływu na rozstrzygnięcie w wyżej wymienionych sprawach.

Ponadto ustalono, że w sprawie nr MGOPS.526.1696.SW.11.2017 obliczono dochód z gruntów rolnych, których powierzchnia była mniejsza niż 1 ha przeliczeniowy. Zgodnie z definicją gospodarstwa rolnego określoną w ustawie o podatku rolnym¹⁷, do której odsyła ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci *za gospodarstwo rolne uważa się obszar gruntów sklasyfikowanych w ewidencji gruntów i budynków, jako użytki rolne, z wyjątkiem gruntów zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż działalność rolnicza, o łącznej powierzchni przekraczającej 1 ha lub 1 ha przeliczeniowy, stanowiących własność lub znajdujących się w posiadaniu osoby fizycznej, osoby prawnej albo jednostki organizacyjnej, w tym spółki nieposiadającej osobowości prawnej*. Zgodnie z powyższym, nie ustala się dochodu z gospodarstwa rolnego w przypadku gruntów, których powierzchnia nie przekracza 1 ha fizycznego lub przeliczeniowego.

Poddane kontroli decyzje sprawdzono pod kątem wymogów określonych w art. 107 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego¹⁸ (dalej k.p.a.). Zawierały one prawidłowe oznaczenie organu właściwego tj. Burmistrza Miasta i Gminy Białobrzegi, datę wydania, oznaczenie strony, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie, pouczenie, czy i w jakim trybie służy od decyzji odwołanie oraz pouczenie o prawie do zrzeczenia się odwołania i skutkach zrzeczenia się odwołania. Ponadto decyzje zawierały informację o terminie, sposobie wypłaty świadczenia i terminie wyrównania świadczenia należnego za wcześniejsze miesiące oraz pouczenie o obowiązku niezwłocznego powiadomienia organu właściwego o wystąpieniu zmian mających wpływ na prawo do świadczenia wychowawczego. W pouczeniu decyzji zawarta została również informacja, że nienależnie pobrane świadczenia podlegają zwrotowi wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie. Stwierdzono, że Organ w podstawie prawnej wszystkich decyzji wydanych w sprawie świadczenia wychowawczego wskazał art. 27 ust. 3, zgodnie, z którym decyzje przyznające świadczenie wychowawcze są natychmiast wykonalne, jednak nie zawarł w decyzji treści tego przepisu. Wszystkie skontrolowane decyzje zostały wydane przez dyrektora Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białobrzegach działającego na podstawie upoważnienia Burmistrza Miasta i Gminy Białobrzegi.

Nie mniej jednak stwierdzono następujące uchybienia:

- w rozstrzygnięciu wszystkich decyzji przyznających prawo do świadczenia wychowawczego nie wskazano, że świadczenie przyznaje się w kwocie 500 zł miesięcznie. Wskazano tylko, że „*przyznaję świadczenie wychowawcze w kwocie 500 zł na okres – od (...) do (...)*”. Należy podkreślić, że rozstrzygnięcie decyzji musi być sformułowane w taki sposób, aby nie budziło wątpliwości, jakie uprawnienia zostały przyznane i jaki jest zakres tych uprawnień – precyzyjnie, bez możliwości różnej interpretacji.

---

¹⁶ Dz. U. z 2019, poz. 393

¹⁷ Zgodnie z art. 2 pkt. 7 Ustawy o podatku rolnym tj. z dnia 15 września 2017 r. (Dz. U. z 2017 r. poz.1892 z późn. zm.)

¹⁸ Dz. U. z 2018 r. poz. 2096 z późn. zm.

- w 23¹⁹ decyzjach, uzasadnienia nie zawierały precyzyjnego wyjaśnienia rozstrzygnięcia decyzji, nie wskazywały stanu prawnego i faktycznego odnoszącego się do konkretnej sytuacji rodziny wnioskodawcy, co jest niezgodne z art. 107 § 3 k.p.a. W myśl art. 107 § 1 oraz § 3 k.p.a. każda decyzja obligatoryjnie powinna zawierać uzasadnienie faktyczne i prawne. Uzasadnienie faktyczne musi w szczególności zawierać wskazanie faktów, które przez organ uznane zostały za udowodnione oraz dowodów, na których opart się przy wydawaniu rozstrzygnięcia. Uzasadnienie prawne to wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji, wraz z przytoczeniem mających zastosowanie do tej konkretnej sytuacji przepisów prawa. Ponadto uzasadnienie decyzji musi być spójne z jej rozstrzygnięciem. W przypadku, gdy decyzja w całości uwzględnia żądanie strony - na podstawie art. 107 § 4 k.p.a. Organ może odstąpić od sporządzenia uzasadnienia przywołując przepis w podstawie prawnej i przytaczając treść klauzuli w uzasadnieniu decyzji.
- w podstawie prawnej wszystkich decyzji nie przywołano art. 107 k.p.a.
- w decyzji nr MGOPS.526.1357.SW.10.2017 z dnia 10.10.2017 r. przywołano w podstawie prawnej nieprawidłowy publikator ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci – Dz.U. z 2016 r. poz. 195 z późn. zm. zamiast Dz.U z 2017 r. poz. 1851²⁰.
- w decyzji nr MGOPS.526.1305.SW.08.2018 z dnia 20.08.2018 r. w podstawie prawnej błędnie zapisano datę złożenia wniosku – 2018.08.20 zamiast 2018.08.02.

W toku kontroli ustalono, że wszystkie decyzje zostały prawidłowo doręczone przez operatora pocztowego (21) bądź osobiście odebrane przez wnioskodawców (4), ze wskazaniem daty odbioru decyzji, a fakt ten potwierdzony został podpisem osoby odbierającej, zgodnie z art. 39 i 46 k.p.a.

Kontrola pod względem terminowości wypłat oraz należnych kwot świadczeń wychowawczych wynikających z decyzji administracyjnych wykazała, że w 23 na 24 postępowania poddane kontroli, przysługujące świadczenia zostały wypłacane zgodnie z wysokością ustaloną w wydanych decyzjach administracyjnych, a wypłaty następowały terminowo z zachowaniem przepisów wynikających z art. 21 ust. 4, 5a, 5b Ustawy. W sprawie zakończonej wydaniem decyzji nr MGOPS.526.52.SW.01.2019 z dnia 23.01.2019 r., gdzie ustalono prawo do świadczenia wychowawczego na okres od 01 stycznia do 30 września 2019 r., nie stwierdzono realizacji wypłaty za miesiąc styczeń 2019 r. W tej kwestii pani Irmína Maciąg złożyła wyjaśnienia: *„Listy zleceń płatności w miesiącu styczniu 2019 r. zrealizowane zostały 21.01.2019 r. Decyzja przyznająca świadczenie wychowawcze wydana została 23.01.2019 r. Pracownik wydając decyzję dążył do realizacji wypłaty świadczeń w miesiącu styczniu jednak po rozliczeniu zobowiązań wobec ZUS oraz prowizji bankowych okazało się, iż nie ma środków na wypłatę świadczenia w danym miesiącu.”* Niemniej jednak, należy mieć na uwadze, że organ winien wypłacać przyznanie świadczenia zgodnie z terminie wskazanym w wydanej przez siebie decyzji administracyjnej.

¹⁹ Decyzje oznaczone numerami: MGOPS.526.1321.SW.10.2017, MGOPS.526.1394.SW.10.2017, MGOPS.526.1696.SW.11.2017, MGOPS.526.1357.SW.10.2017, MGOPS.526.943.SW.09.2017, MGOPS.526.1551.SW.10.2017, MGOPS.526.679.SW.09.2017, MGOPS.526.1748.SW.11.2017, MGOPS.526.281.SW.08.2017, MGOPS.526.901.SW.09.2017, MGOPS.526.301.SW.06.2018, MGOPS.526.1305.SW.08.2018, MGOPS.526.82.SW.01.2019, MGOPS.526.712.SW.08.2018, MGOPS.526.1705.SW.09.2018, MGOPS.526.52.SW.01.2019, MGOPS.526.1532.SW.08.2018, MGOSP.526.1640.SW.08.2018, MGOPS.526.364.SW.07.2018, MGOPS.520.1113.SW.08.2018, MGOPS.526.1880.SW.09.2018, MGOPS.526.2430.SW.10.2018, MGOPS.526.2680.SW.11.2018,

²⁰ Wejście w życie z dniem 5 października 2017 r.

Za stwierdzone uchybienia odpowiedzialność ponosi Pani, jako Dyrektor Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białobrzegach oraz pracownicy realizujący w kontrolowanym okresie zadania wynikające z ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

Przedstawiając powyższe ustalenia zobowiązuję Panią Dyrektor do podjęcia następujących działań:

1. Znowelizowania zapisów regulaminu organizacyjnego jednostki w zakresie uwzględnienia realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.
2. Każdorazowego występowania do Burmistrza Miasta i Gminy Białobrzegi z pisemnym wnioskiem o wydawanie odpowiednich upoważnień dla pracowników.
3. W przypadkach zwracania się do Wojewody Mazowieckiego o ustalenie, czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, przed przekazaniem akt sprawy, dokonywania w systemach teleinformatycznych weryfikacji informacji niezbędnych do wydania decyzji administracyjnej i przekazywania do wojewody kompletnych akt sprawy tj. wraz z dokonaną weryfikacją.
4. Realizowania wypłaty świadczenia wychowawczego w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego na podstawie decyzji przyznającej świadczenie wychowawcze wydanej przez wojewodę.
5. Wskazywania w dokumentach spraw prawidłowego organu właściwego tj. Burmistrza Miasta i Gminy Białobrzegi, stosownie do art. 2 ust. 11 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.
6. Kompletowania dokumentacji spraw zgodnie z przepisami ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz obowiązującego od dnia 1 sierpnia 2017 r. rozporządzenia wykonawczego do ustawy, tj. rozpatrywania wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego po dokładnym i prawidłowym ich wypełnieniu. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości lub braków, wzywania wnioskodawców, na podstawie art. 19 ust. 1 ww. ustawy, do poprawienia lub uzupełnienia wniosku.
7. Rzetelnej weryfikacji złożonych przez wnioskodawców dokumentów dotyczących sytuacji dochodowej rodziny w celu prawidłowego wyliczenia dochodu rodziny w przeliczeniu na osobę.
8. Wydawania decyzji administracyjnych z większą starannością, w szczególności:
  - w decyzjach przyznających prawo do świadczenia wychowawczego zawierania treści przepisu art. 27 ust 3 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
  - sporządzania precyzyjnego uzasadnienia prawnego i faktycznego odnoszącego się do konkretnej sytuacji rodziny. W przypadku odstępowania od uzasadnienia w decyzjach w całości spełniających żądanie strony, w podstawie prawnej oraz pod rozstrzygnięciem decyzji wskazywania art. 107 § 4 Kodeksu postępowania administracyjnego wraz z przywołaniem jego treści,
  - wskazywania w rozstrzygnięciu decyzji, że świadczenie przyznano w kwocie 500 zł miesięcznie,
  - przywoływania art. 107 k.p.a. w podstawie prawnej wszystkich decyzji,
  - zamieszczania prawidłowych, obowiązujących na dzień wydania decyzji publikatorów aktów prawnych,

- korygowania błędów pisarskich zgodnie z art. 113 k.p.a.
9. Przestrzegania wskazanego w wydanych decyzjach administracyjnych terminu wypłat świadczeń wychowawczych.

Z uwagi na upływ terminu ustawowego na wyznaczenie Ośrodka przez organ właściwy do realizacji zadań z zakresu świadczenia wychowawczego, odstępuję od wystosowania zalecenia pokontrolnego w tym przedmiocie.

Informuję, że na podstawie art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Jednocześnie zobowiązuję Panią do przekazania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie realizacji zaleceń albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych uchybień.

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Anna Karpińska
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej

Do wiadomości:

Pan Adam Bolek

Burmistrz Miasta i Gminy Białobrzegi